

LA QUOTIDIANA

Editura: Samedia Press AG
 Editur: Hanspeter Lebrument
 CEO: Thomas Kundert

Editura Samedia
 Via Sommerau 32, 7007 Cuiria;
 tel. 081 255 50 50,
 mail: verlag@samedia.ch

Redacziun responsabla:
 Fundaziun Medias Rumantschas (FMR);
 Schefredactor FMR: David Truttmann (dat)
 Substitut schefredactor FMR:
 Martin Cabalzar (mc)
 Redacziun FMR:
 Augustin Beeli (abc), Andreas Cadonau (ac),
 Carmen Monn (cm), Daniela Derungs (dd),
 Furin Andry (fa, correctorat),
 Gabriela Desax (gd, correctorat),
 Annatina Filli (afi), Hans Huonder (hh),
 Matia Demarmels (md), Nadja Lucchinetti (nl),
 Sandro Buchli (sb), Susi Rothmund (sr),
 Andri Netzer (an), Angelica Augustin (aa),
 Martin Gabriel (mg), Tanja Augustin (ta).

Adressas redacziunalas:
 FMR Fundaziun Medias Rumantschas,
 Via da Masans 2, 7000 Cuiria, tel. 081 544 89 10
 mail: redacziun@fmr.ch

Surselva: tel. 081 544 89 18,
 mail: redacziun@fmr.ch
 Engiadina: tel. 081 544 89 16,
 mail: redacziun@fmr.ch
 Grischun Central: tel. 081 544 89 17
 mail: redacziun@fmr.ch

Servetsch d'abunents e da distribuziun:
 Via Sommerau 32, 7007 Cuiria,
 tel. 0844 226 226,
 mail: abo@samedia.ch

La Quotidiana cumpara tschintg giadas ad emna
 Ediziun derasada, Südostschweiz cumplet:
 69 795 exemplars (WEMF, 2020)
 Derasaziun: 161 000 lecturas e lecturs
 (MACH-Basic 2021-1)

La Samedia Press AG è possessura dals titels
 «Fügl Ladin», «Gassetta Romontscha», «Casa
 Paterna/La Pünt» e «La Vousch da Surmeir».

Pretschs d'abunaments sut:
 www.suedostschweiz.ch/aboservice

Comunicaziun da participaziuns considerablas
 sin fundament da art. 322 CP:

nagin

© Samedia

Domat 1 gudogna a chasa

Las meglras gruppas grischunas èn stadas da la partida al final chantunal da gruppas arma 50 meters. Las duas gruppas da Domat han nizzegià l'avantatg da chasa ed han gist obtegnì dus plazs da podest. Cumpletà è quel vegnì da la gruppa Surselva.

GION NUTEGN STGIER/FMR

Relaziuns optimalas tar il final grischun da gruppas sin la distanza arma 50 meters dumengia passada a Domat. Sajettà è vegnì en gruppas da tschintg, dus rundas a mintgamai 20 culps. Trais tiradurs han tratg en venter e dus tiradurs han sajettà en schanuglias. Schluppèttà precis ha la gruppa Domat 1, e quai en omadus rundas. En l'emprima runda han els ed ellas fatg 1006,0 puncts ed en la segunda runda tratg 1000,5 puncts. Il quintet ha gudagnà l'occurrènza cun in bun resultat

da 2006,5 puncts. Contribuì blier a quel success ha cunzunt *Christian Roffler* cun sajettar en venter dus passas da 209,1 puncts e 205,6 puncts. Persvas ha er la gruppa Surselva cun d'entantar vicecampiunessa grischuna cun in total da 1985,0 puncts. Mirà precis ha tar la gruppa sursilvana lura *Remo Capeder* e quai en schanuglias. Il tiradur ha tratg ina passa da 202,6 puncts ed ina passa da 195,0 puncts. Omadus resultats, resultats da vaglia. Terza è vegnida in'ulteriura gruppa da Domat e quai cun in resultat da 1970,1 puncts.

Segund plaz per la gruppa Surselva – da san.: Nadia Caviezel, Corsin Derungs, Yvonne Margreth, Remo Capeder e Placi Caviezel.

FOTO GION NUTEGN STGIER

Resultat da vaglia per Castrisch 1

34 gruppas grischunas èn partidas en l'emprima da trais rundas naziunalas dal Tir da gruppas. En la categoria arma da sport restan anc duas gruppas. Tratg meglher è vegnì en la categoria arma da militar 57/03, nua che per set gruppas grischunas cuntinuescha la concurrenza. En il champ D restan anc sis gruppas en cursa.

GION NUTEGN STGIER/FMR

En il champ A, quel da l'arma da sport han 12 grupaps grischunas tratg l'emprima runda naziunala. Persvas han be dus gruppas cun far il zap en la proxima runda svizra. Quai èn la gruppa da Favugn (963 puncts) e la gruppa Puntraschigna (946 puncts). Tratg è vegnì mintgamai en gruppas da tschintg. Las emprimas dus gruppas van lura en la proxima runda naziunala. En quella categoria èn sa participadas 250 gruppas.

Bregaglia cun trais gruppas

Da las 12 gruppas grischunas ch'eran sa qualificadas per l'emprima runda naziunala en la categoria D, arma da militar 57/03, èn set er da la partida en la segunda runda svizra. Tumeigl ha tratg cun 704 puncts il pli aut resultat. Fitg ferm han lura er sajettà las dus gruppas da Sent (699 puncts) e da Giuvaulta (698 puncts).

Gist trais gruppas da la Bregaglia èn vinavant en concurrenza. Da la partida en la segunda runda svizra è er anc la gruppa da Ruschein (688 puncts). Remartgabel è bain che tuttas set grupaps

grischunas che restan en la cursa èn stadas tuttas sin plaz 1 da total tschintg gruppas. 375 gruppas han sajetta l'emprima da trais rundas svizas en la categoria D.

Quatter gruppas sursilvans

Mirà precis han lura er ils tiradurs da las sis grupaps grischunas (da total 10) ch'èn sa qualificadas per la proxima runda svizra en la categoria E, arma da militar 90. La gruppa da Castrisch 1, già pliras giadas campiunessa svizra, ha sajettà cun 710 puncts in resultat fenomenal. Naginas da las 75 gruppas n'han schluppèttà uschè ferm sco quella da Castrisch 1. Cun 703 puncts in fitg bun resultat ha er obtegnì la gruppa da Samignun. Castrisch 2, Riein-Sevegin, Lumnezia e Schiers/Aschera èn vinavant da la partida en quella concurrenza svizra da gruppas. En la rangaziun singula èn qua a la testa gist dus tiradurs grischuns. Quai èn *Marco Zegg* (Samignun) e *Gion Casaulta* (Castrisch). Omadus han fatg 145 puncts da 150 puncts pussaivels e quai tar ina concurrenza da 1875 tiradurs e tiraduras.

L'irundeala da grepa

An Svizra dat igl regularmeing quater sorts d'irundealas. Sper las ancunaschaintas irundealas stgiras (Hirundo rustica – Rauchschnalben), las irundealas cleras (Delichon urbica – Mehlschnalbe) a las irundealas da riva (Riparia riparia – Uferschnalbe) en las irundealas da grepa (Ptyonoprogne rupestris – Felsenschnalbe) quella sort c'è generalmeing igl ple poc ancunaschainta.

Quels utscheals da la grändeztga d'egn pasler en d'observar igl ple savens an fopas tgöldas da las valadas alpinas svizas. Digl november antoc'igl favrer passaintan ellas igl unviern agl antschies da la Mar Mediterana par alura puspe

turnar agl noss pajis, tut sagund las cundiziuns da l'ora. Egn'atgnadad da las irundealas da grepa e, c'igl mascal a la femneta àn la madema calur. Lur plimadi e bregnaint a mussa parts ple cleras segl pèz ad igl culiez. Igl nutriment cunsista surtut da mustgas, mustgegens, filients a tschita-bulas.

Las irundealas da grepa cuvan digl matg antoc'igl setember sen grepa, an tgavorgias near tgeavas da crapa. Igls davos ons e'gl ear vagnieu observo, c'ellas gnuevan parfegn ve da pünts, an tunnels stradals near ve da bietgs.

Gieri Battaglia

Egn'irundeala da grepa pesa me 20 grams, peia tschentg geadas ple poc c'egna tavla da tschiculata.

FOTO ANDREAS GYGAX

Ina persunalitad d'in format extraordinari

L'jamna vargada ei gl'antierur cusseglier naziunal turitges e renomau industrial, Ulrich Bremi (1929–2021), morts ella vegliadetgna da 91 onn. El ei staus in magistrat zun profilau e ha apparteniu naven da 1975 entochen 1991 al Cussegl naziunal. In'undrientscha da Dumèni Columberg, antierur collega el parlament.

Gl'onn giubilar 700 onns Confederaziun ha tgamunau cun distincziun e suveranità l'Assemblea federala e mess beinental accent. Sut sia egida ei ina refuorma parlamentara vegnida realisada, quei cun l'intenziun d'augmentar l'effizienz. Il prominent liberal ha capiu meisterilmein da reunir pussonza politca ed influenza economica a moda optimala. Sco cau dalla fracziun liberala, a sias uras cun ina posiziun dominanta, ha el influenzau marcantamein la veta politica. Denter auter ha el mess fil en guila per l'elecziun d'*Elisabeth Kopp* sco l'emprema cussegliera federala.

Il punct culminont da siu presidi ein las festivtads da 700 onns Confederaziun l'entschatta settember 1991 a Segl Maria staus. A quei inscunter historic eran delegaziuns da 35 naziuns europeicas envidadas. Il president dalla Confederaziun, Flavio Cotti, ha cun quella caschun fatg in appel fascinont per ina avischinaziun europeica, ferton che Ulrich Bremi ha declarau che la Svizra sustegni il process da libertad dallas tias orientalas e demuossi sia solidaritad cun ovras concretas.

Il meister dil cumpromiss

Sia veta professiunala ha Ulrich Bremi entschiet sco mecanist. Pli tard eis el se decidius per il studi d'inschignier alla Scol'aula politecnica. Silsuenter ha el fatg ina carriera briglianta, denter auter sco cau dalla interpresa Kaba e pli tard sco president dallas pli impurtontas societads svizas sco Georg Fischer, Suisse Re, Elektrowatt, NZZ e commember da numerus cussegls d'administraziun d'administraziun, denter auter dalla CS. El era ina persunalitad concilianta, intelligent ed integra cun in dun strategic apart. El prendeva peda da tedlar

Ulrich Bremi (1929-2021). FOTO WALTER RUTISHAUSER/CC BY-SA 4.0

attentamein il meini da ses contrahents. Grazia a sias profundas enconuschientschas e sias vastas cumpetenzas haveva siu pareri peisa. Adina puspei ha el promoviu il dialog ed evitau ton sco pusseivel confruntaziuns. En siu far e demanar era el in um mudest ch'evitava l'inscenaziun persunala. Mo oravontut era el in grond patriot. Repetidamein ha el appellau alla responsabladad dils respresentants dall'economia e supplicau els da respectar las valurs fundamentalas da nossa societad. Aschia ha el per semeglia criticau las indemnisaziuns exageradas da certs managers.

Buns ligioms cul Grischun

Dapi decennis ha la famiglia Bremi pasentau las vacanzas ella Engiadina Bassa. Entras quels ligioms eisi sedau che sia consorta Anja (1935-2018) ha apparteniu al cussegl d'administraziun dalla Scolamedia a Ftran ed al cussegl da fundaziun dalla Biblioteca engiadinaisa a Segl Maria. Ella era medemamein ina persunalitad da num e pum ch'ei s'engaschada

cun anim per il beinstar dils seniors sco era per ovras culturalas e socialas.

Aunc in auter element ha ligiau la famiglia Bremi cun il Grischun. Mía conscolara *Maria Caduff* (Mustér) ei stada duront 42 onns (!) lur premurada casarina ed ha accumpignau ils dus consorts entochen la mort. Jeu mez hai sco giuven parlamentari habitau el medem hotel sco Ueli e savens havein nus siult ensemen. Quei era mintgamai caschuns unicas per interessants discuors. Entras quellas relaziuns havein nus arranschau il zercladur 2016 ina davosa sentupada a Mustér, nua che la famiglia Bremi ei stada feg impressiunada dalla claustra da Mustér.

Gest en nies temps fuss ei in benefezi, sche la Svizra havess persunalitads d'ina statura profilada sco in Ulrich Bremi, hablas da far pünts denter politica ed economia e d'anflar buns cumpromiss, sco quei ch'el ha fatg duront decennis cun grond success.

Dumèni Columberg, Mustér